

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1998 M. RUGSĖJO 15 D. NUTARIMO NR. 1120 „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 19-927) (TAIS NR. 19-5567(2))**

Nr. NV-1720

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto teikime turėtų būti pagrįsti *visi* Nutarimo projektu nauja redakcija dėstomuose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatuose (toliau – Nuostatų projektas) siūlomi pakeitimai dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪM) funkcijų pakeitimo, dėl naujų funkcijų nustatymo ir kai kurių funkcijų atsisakymo, nurodant šių pakeitimų teisinį pagrindą.

2. Pastebėtina, kad Nuostatų projekto 7.3 papunkčio nuostata neatitinka Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 23 dalies, kurioje apibrėžta sąvoka „žemės tvarkymas“. Pagal šią įstatymo nuostatą žemės tvarkymas apibrėžtas kaip teisės aktų reglamentuojamas žemės sklypų ribų, žemės naudmenų sudėties, žemės sklypų priklausinių vietos, pagrindinės žemės naudojimo paskirties, žemės naudojimo būdo nustatymas ir pakeitimas derinant ekonominius, aplinkosaugos, kitus privačiuosius ir viešuosius interesus. Atitinkamai siūlytina įvertinti galimybę tikslinti Nuostatų projekto 7.3 papunktį ir kartu Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.14.3 papunktį, kuriame įtvirtinta analogiška nuostata.

3. Tikslintinas Nuostatų projekto 7.4 papunktis ir atitinkamai 11.1 papunktis, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalimi, žemės ūkio ministras, dalyvaujant Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, formuoja valstybės politiką *veterinarijos* srityje. Pažymėtina, kad vadovaujantis Veterinarijos įstatymo 2 straipsnio 14 dalimi, veterinarija yra mokslo ir praktinės veiklos sritis, apimanti ne tik gyvūnų sveikatingumą ir gerovę, kaip nurodyta Nuostatų projekto 7.4 papunktyje.

4. Nuostatų projekto 8.1 papunktyje siūlytina sukonkretinti formuluotę „įvairių sričių bendradarbiavimą“.

5. Pažymėtina, kad Nuostatų projekto 8.4 papunktis neatitinka Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo (toliau – AAĮ) 3 straipsnio 2 dalies, 7 straipsnio 2 dalies ir 14 straipsnio 1 dalies

bei Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatų. Vadovaujantis AAĮ 3 straipsnio 2 dalimi, 7 straipsnio 2 dalimi ir 14 straipsnio 1 dalimi, atitinkamai ŽŪM (žemės ūkio ministras) turėtų tvirtinti Gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų praktikos sertifikatų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo *taisyklės*; Augalų apsaugos produktų platinimo leidimų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo *taisyklės* bei *suderinusi (suderinęs) su aplinkos ministru ir sveikatos apsaugos ministru* – Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo *taisyklės*. Pagal šias AAĮ nuostatas turėtų būti nustatytos atitinkamos taisyklės, t. y., tvarka (procedūros), bet ne *reikalavimai ar sąlygos*. Pastebėtina, kad atitinkami reikalavimai ir sąlygos nustatyti AAĮ 3 straipsnio 3–10 dalyse, 7 straipsnio 3–10 dalyse, 14 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 17 straipsnyje. Be to, pastebėtina, kad pagal minėtas AAĮ nuostatas ŽŪM neturėtų tvirtinti Gerosios augalų apsaugos produktų veiksmingumo bandymų praktikos sertifikatų *patikslinimo tvarkos*, o Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklės turėtų būti tvirtinamos jas *suderinus su aplinkos ministru ir sveikatos apsaugos ministru*.

Kartu pastebėtina, kad pagal Maisto įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 2 punktą ŽŪM rengia ir tvirtina maisto kokybės gerinimo, sveiko, ekologiško maisto gamybos ir pateikimo į rinką programas, nustato maisto sudėties ir kokybės, žaliavų kokybės vertinimo, maistui skirtų augalų auginimo, pateikimo į rinką bei *augalų apsaugos priemonių naudojimo ir kontrolės privalomuosius reikalavimus*. Ši nuostata iš dalies (dalyje dėl augalų apsaugos produktų (priemonių) naudojimo reikalavimų tvirtinimo) konkuruoja su AAĮ 14 straipsnio 1 dalies nuostata, todėl siūlytina įvertinti galimybę inicijuoti šių įstatymų nuostatų arba vienos iš jų pakeitimą ar atsisakymą. Šiame kontekste pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad „Jokiomis aplinkybėmis poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti asmens teisės atsiradimo sąlygų, riboti teisės apimties.“ (2007 m. gegužės 5 d. ir 2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimai), taip pat, kad „Poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu.“ (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2011 m. rugsėjo 28 d., 2014 m. spalio 9 d. nutarimai).

Taip pat Nuostatų projekto 8.4 papunktyje po žodžio „jų“ turėtų būti įrašyta „galiojimo sustabdymo“.

6. Nuostatų projekto 8.5 papunktyje vietoje sąvokos „žemės ūkio produkcija“ siūlytina vartoti Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo (toliau – ŽŪMŪKPI) 2 straipsnio 18 dalyje apibrėžtą sąvoką „žemės ūkio produktai“.

7. Nuostatų projekto 8.10 papunktis tikslintinas logikos prasme, nes gyvūnai negali būti pripažįstami atitinkamomis organizacijomis (žr. Lietuvos Respublikos ūkinių gyvūnų veislininkystės įstatymo 5 straipsnio 1 dalį).

8. Pastebėtina, kad Nuostatų projekto 8.16 papunktis neatitinka Maisto įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 1 punkto nuostatos, pagal kurią ŽŪM *įgyvendina* maisto produktų ir žaliavų kokybės gerinimo, ekologiškų žemės ūkio produktų gamybos, Lietuvoje gaminamų produktų konkurencingumo tarptautinėje rinkoje didinimo politiką.

9. Nuostatų projekto 9.3 papunktis tikslintinas, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ŽŪM *vykdo* žuvų išteklių naudojimo kontrolę (priežiūrą) jūrų vandenyse.

10. Nuostatų projekto 12.14 papunktyje turėtų būti nurodyti visi valstybės registrai (kadastrai), kurių valdytoja yra ŽŪM, pvz., papildomai nurodytinas Gyvūnų augintinių registras (žr. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 7 straipsnio 3 dalį ir Gyvūnų augintinių registro nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2015 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1268, 4 punktą).

11. Atsižvelgiant į Juridinių asmenų registro duomenis, tikslintinas Nuostatų projekto 12.21 papunktyje nurodytas Lietuvos statistikos departamento pavadinimas, prieš žodį „statistikos“ įrašant žodį „Lietuvos“.

12. Nuostatų projekto 13.1 papunktyje vietoje sąvokos „mokslo įstaigos ir organizacijos“ siūlytina vartoti Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnio 12 dalyje apibrėžtą sąvoką „Lietuvos mokslo ir studijų institucija“.

13. Nuostatų projekto 13.2 papunktyje tikslintina formuluotė „kiek tai yra reikalinga ministerijai pavestoms funkcijoms vykdyti“ arba jos atsisakytina, nes galimi atvejai, kai kiti subjektai kvieštų (pasitelktų) ŽŪM atstovus, turinčius reikalingų specialiųjų žinių, dalyvauti jų sudaromose komisijose ir darbo grupėse ne ŽŪM, o minėtų subjektų kompetencijai priskirtiems klausimams nagrinėti.

14. Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 12 punktu, teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, kuris teikia nuorodą į kitą teisės aktą, jo straipsnį ar punktą, ir nuorodų į nuostatą, kuri nukreipia į kitą nuostatą. Atitinkamai turėtų būti tikslinama Nuostatų projekto 18 punkte teikiama nuoroda į Vyriausybės įstatymą.

15. Siūlytina atsisakyti įstatymų nuostatų perrašymo Nuostatų projekte, ypačingai Nuostatų projekto IV skyriuje, atsižvelgiant į tai, kad, pvz., Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje, 31 straipsnio 3 dalyje ir 31¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti nebaigtiniai ministro, viceministro ir ministerijos kanclerio funkcijų sąrašai, nurodant, kad jie atlieka ir *kitas funkcijas*.

Todėl siūlytina Nuostatų projekte nurodyti tik įstatyme žemės ūkio ministro, žemės ūkio viceministro ir ŽŪM kanclerio funkcijas. Kartu pastebėtina, kad pareigą poįstatyminiame teisės akte nekartoti įstatymo nuostatų suponuoja ir teisėkūros ekonomiškumo principas, nes tokiu būdu išvengiama būtinybės keisti poįstatyminį teisės aktą, pasikeitus įstatyme nustatytam atitinkamam teisiniam reguliavimui.

16. Nuostatų projekto 1 punkto antrojoje pastraipoje įvestas trumpinys „ministras“ turėtų būti vartojamas visame Nuostatų projekto tekste (žr. 12.11, 12.13, 12.24 papunkčius ir 30 punktą).

17. Siekiant teisinio aiškumo, tikslintinos Nuostatų projekte ŽŪM funkcijas apibūdinančios formuluotės, kuriose vartojamas žodis „rengia“, atsižvelgiant į tai, kad lieka neaišku, kokios būtų atitinkamų teisės aktų ar kitų dokumentų parengimo pasekmės, t. y., ar pati ŽŪM juos tvirtintų (žr. 8.5, 8.16, 9.4, 10.8, 10.9, 11.2 ir kt. papunkčius).

18. Nuostatų projektas turėtų būti papildytas, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos bendruomeninių organizacijų plėtros įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija kartu su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir ŽŪM formuoja bendruomeninių organizacijų plėtros politiką, organizuoja, koordinuoja bei kontroliuoja šios politikos įgyvendinimą.

19. Siekiant Nuostatų projekto nuoseklumo, siūlytina suvienodinti jame vartojamas sąvokas, jei jų turinys yra vienodas, pvz., „teikimo į rinką“, „pateikimo į rinką“ ir „tiekimo rinkai“; „interneto svetainė“ ir „interneto tinklalapis“; „produktai“ ir „produkcija“; „žemės ūkio ministrui pavestos valdymo sritys“, „žemės ūkio ministrui priskirtos valdymo sritys“ ir „žemės ūkio ministro valdymo sritys“.

20. Atsižvelgiant į Nutarimo projekto 7.4 papunkčio nuostatą, siūlytina Nutarimo projektą pateikti ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos išvadai pagal kompetenciją gauti.

Teisės grupės patarėja

Dalia Petkevičienė